



## گناه نورانیت روزه را می‌گیرد/ اهمیت کنترل زبان

آیت الله مظاهری گفت: اینکه دروغ و غیبت روزه را باطل می‌کند معنایش این نیست که باید قضا بگیرد یا کفاره دهد، بلکه معنایش اینست که گناه نورانیت روزه را می‌گیرد و یک روزه رساله‌ای می‌شود.

آیت الله مظاهری گفت: اینکه دروغ و غیبت روزه را باطل می‌کند معنایش این نیست که باید قضا بگیرد یا کفاره دهد، بلکه معنایش اینست که گناه نورانیت روزه را می‌گیرد و یک روزه رساله‌ای می‌شود.

به گزارش خبرگزاری مهر، متن زیر مشروح سخنرانی آیت الله مظاهری در آستانه ماه مبارک رمضان است که در ادامه می‌خوانید:

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خير خلقه أشرف بريته ابوالقاسم محمد صلى الله عليه و على آله الطيبين الطاهرين و على جميع الانبياء والمرسلين سيما بقية الله في الأرضين و لعنة الله على اعدائهم أجمعين.

شب جمعه متعلق به قطب عالم امکان و محور عالم وجود و واسطه بین غیب و شهود، یعنی حضرت ولی‌عصر (عجل‌الله‌تعالی‌و فرجه‌الشریف) است؛ اظهار ارادت کنید خدمت آقا با سه صلوات.

در آستانه ماه مبارک رمضان، لذا باید چند تذکر راجع به ماه مبارک رمضان داشته باشم، و از همه شما هم تقاضا دارم این تذکرات مرا متوجه و در خاطر خود داشته باشید.

اولاً بدانید در قرآن به ماه مبارک رمضان خیلی اهمیت داده شده است. شب قدر معهود در ماه مبارک رمضان است. معلوم نیست که چه وقت بوده است، آیا قبل بعثت بوده یا حین بعثت یا بعد بعثت بوده است؟! اما آنچه از نظر قرآن مسلمان است، در شب قدری این قرآن بر قلب مبارک پیغمبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) نازل شده است؛ ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾؛ بعد قرآن می‌فرماید این را ساده حساب نکن: ﴿وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ﴾؛ چه می‌دانی که شب قدر چه شبی است؟! و قرآن می‌فرماید: معنای نازل شدن قرآن دفعاتاً بر قلب مبارک پیغمبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) است؛ و صفات مخفی پیش انبیاء و آنگاه قرآن در ازل پیدا شده است. پروردگار عالم تجلی کرده است با همه اسماء و صفاتش حتی اسماء و صفات مخفی پیش انبیاء و صفات و حتی اسماء و صفات مستأثره و آنگاه اهل بیت (سلام‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) موجود شده‌اند. در زیارت جامعه که یکی از زیارات مهم در مفاتیح است، می‌فرماید اینها در عرش خدا از ازل بوده‌اند تا اینکه پروردگار عالم بر انسان و این دو تجلی در این دنیا آمد. یکی قرآن، همه علم خدا، یکی هم اهل بیت (سلام‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم)؛ تجلی همه خدا. و این ماه مبارک رمضان اگر هیچ چیز نداشت جز همین، بس بود که ما خیلی اهمیت به ماه مبارک رمضان دهیم. برسد به آنجا که از روزه گرفتن لذت ببریم. روایتی از پیغمبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) هست که می‌فرماید:

﴿لِلصَّائِمِ رِمْلٌ مِّنَ الْجَنَّةِ وَفَرِحَةٌ بِإِفْطَارِهِ وَفَرِحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ﴾؛

آدمی که روزه می‌گیرد دو فرح و خوشحالی برای او پیدا می‌شود: یکی موقع افطار، اینکه توانسته روزه بگیرد. یکی هم در روز قیامت پروردگار عالم به او آفرین می‌گوید و او را به بهشت می‌برد. این اهمیت دادن به ماه مبارک رمضان و اینکه خوشحال باشیم از اینکه ماه رمضان آمده، باید همه داشته باشیم. یک نعمت بسیار بزرگ است که نمی‌شود این نعمت را کسی قدردانی کند. ماه مبارک رمضان و آن همه فضائل.

مرحوم محدث قمی در مفاتیح از پیغمبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) نقل

می&zwnj;کند که نه تنها روزه شما اهمیت دارد، نفس&zwnj;های شما هم حسنه است، &zwnj;خواب شما هم حسنه است و شبانه&zwnj;روز در حسنه و در رحمت پروردگار عالم هستید.

اهمیت به ماه مبارک رمضان را هر کسی ندارد. معمولاً الان ماه مبارک رمضان آمده و در هوای گرم هم هست و همه می&zwnj;خواهند نیاید، اما چون واجب است، ناعلاجند که این روزه را بگیرند. این خوب است، اما اهمیت دادن به ماه مبارک رمضان نیست. از درد ناعلاجی می&zwnj;ببند ماه مبارک رمضان آمده و اگر روزه نگیرد و یک روزه را عمداً بخورد باید شصت تا روزه بگیرد. یعنی یک روزه قضا و شصت کفاره بگیرد. اما اگر به ماه مبارک رمضان اهمیت دهیم و احترام به ماه مبارک رمضان بگذاریم، ماه رمضان به ما دعا می&zwnj;کند و آخر کار از روزه لذت می&zwnj;بریم. آن روزهای آخر درک دیگری برایمان پیدا می&zwnj;شود. آن روزهای آخر ارتباطات خاصی با اهل&zwnj;بیت&zwnj;سلام&zwnj;الله&zwnj;علیهم&zwnj;پیدا می&zwnj;کنیم. آن روزهای آخر ارتباط خاصی با خدا پیدا می&zwnj;کنیم. ما نمی&zwnj;توانیم، اما بدانید که هستند و می&zwnj;توانند و شده است و می&zwnj;شود. روایتی داریم که می&zwnj;فرماید: &laquo;الصَّوْمُ رِلم&zwnj;لِی&zwnj;وَاَنَا اجزى یه&zwnj;راquo;؛ روزه از من است و پاداش آن خود من هستم. بهشت برایش کوچک است و نعمت&zwnj;های بهشت برایش کوچک است و من خودم را به او پاداش می&zwnj;دهم. یعنی انسان می&zwnj;تواند در اواخر برسد به آنجا که پروردگار عالم علاوه بر اینکه روزه&zwnj;اش را قبول می&zwnj;کند، یک آفرین به او بگوید و علاوه بر اینکه آفرین می&zwnj;گوید، خدا را بیابد. همه خدا را می&zwnj;دانیم و شکی نیست. همه شما که اینجا نشسته&zwnj;اید برای اینست که خدا را می&zwnj;دانید، اما خدا را بیابید.

یابیدن خدا یعنی: &laquo;فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ&zwnj;راquo;؛ انسان در بن&zwnj;بست&zwnj;ها که دستش از همه جا خالی می&zwnj;شود ناگهان الله را می&zwnj;یابد. لذا ولو دهری هم باشد، بنا می&zwnj;کند خدا خدا کند. هیچ چیز را قبول نداشته باشد، در بن&zwnj;بست&zwnj;ها خدا خدا می&zwnj;کند و این خدا را قدرت&zwnj;مند می&zwnj;داند و لذا از خدا می&zwnj;خواهد او را از بن&zwnj;بست بیرون بیاورد. خدا را رحیم و رئوف می&zwnj;داند و خدا را سمیع و بصیر می&zwnj;داند. به عبارت دیگر می&zwnj;یابد الله را. الله یعنی ذات مستجمع جمیع صفات کمالات. این فطری است و مرد می&zwnj;خواهد که بیابد و اگر به ماه مبارک رمضان اهمیت دهیم، در اواخر در وقت افطار خدا را می&zwnj;یابد، &zwnj;نظیر آدم تشنه که آب می&zwnj;خورد و سیراب می&zwnj;شود، &zwnj;چطور تشنگی را می&zwnj;یابد؟ او هم می&zwnj;یابد الله مستجمع جمیع صفات کمالات است و لذا جداً با خدا گفتگو می&zwnj;کند. خیال نکنید اینها عرفان است و خیال نکنید اینها حرف است. امام حسین در دعای عرفه به شما می&zwnj;فرماید کور باد آن چشمی که خدا نبیند: &laquo;عَمِیتَ رِلم&zwnj;عَیْنٌ لَّا تَرَ اَک&zwnj;راquo;؛ مگر می&zwnj;شود انسان خدا را با چشم دل نبیند. امیرالمؤمنین&zwnj;سلام&zwnj;الله&zwnj;علیه&zwnj;راquo; نیز می&zwnj;فرماید: &laquo;مَا رَأَيْتُ شَيْئاً إِلَّا وَ رَأَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ وَ بَعْدَهُ وَ مَعَهُ&zwnj;راquo;؛ در این عالم فقط خدا را می&zwnj;بیند.

یار نزدیک&zwnj;تر از من به من است

وین عجب بین که من از وی دورم

چه کنم با که توان گفت که دوست

در کنار من و من مهجورم

البته سعدی اشتباه بزرگی کرده و شعر اولش با دوم نمی&zwnj;سازد؛ شعر اول درست است. قرآن می&zwnj;فرماید: &laquo;أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ&zwnj;راquo;؛ &laquo;وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ&zwnj;راquo;. خدا از شما به شما نزدیک&zwnj;تر است. لذا اینکه سعدی گفته یار از من به من نزدیک&zwnj;تر است، عالیست. اما در شعر دوم خیلی پایین آمده که می&zwnj;گوید: با که توان گفت که او، در کنار من و من مهجورم؛ زیرا حساب کنار نیست، بلکه حساب یابیدن است و آن هم اینکه در این جهان هیچ چیز نیابد به جز خدا. امام حسین&zwnj;سلام&zwnj;الله&zwnj;علیه&zwnj;راquo; می&zwnj;فرماید انسان باید به اینجا برسد و الا&zwnj;کوردل است. امیرالمؤمنین&zwnj;سلام&zwnj;الله&zwnj;علیه&zwnj;راquo; نیز در نهج&zwnj;البلاغه می&zwnj;فرماید: انسان باید به اینجا برسد و الا&zwnj;کوردل است. [۱۰] اینها ریاضت می&zwnj;خواهد و اسمش را &laquo;شهود&zwnj;راquo; می&zwnj;گذارند.

یکی از ریاضت‌ها؛ روزها است. شاید بتوان گفت بالاتر یا از بالاترین چیزها برای اینکه انسان خدا را بیابد و نور خدا در دل او تجلی کند، همین روزه باشد. خوشا به حال اینها که خدا را یابیدند و در دل شب با خدا درد و دل دارند و ماه مبارک رمضان برای آنها یک لذت است.

مطلب دوم که آن هم فوق‌العاده مهم است، خواندن قرآن است و این را همیشه خدا از ما خواسته است. آیه؛ ای در قرآن داریم که نظیر این آیه از نظر تأکید، مثل ندارد. بعضی از آیات اینطور است که از نظر تأکید؛ مثل ندارد، از جمله خواندن قرآن. خواه معنایش را بداند یا نداند و تفسیر بداند یا نداند. خواه توجه دل روی آن باشد یا نباشد. این خیلی در قرآن اهمیت دارد.

وَقَارِئُوا مَا تيسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضًى؛ وَ آخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَ آخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَارِئُوا مَا تيسَّرَ مِنْهُ؛ [۱۱]

این مربوط به ماه مبارک رمضان هم نیست، بلکه قرآن می‌فرماید: تا می‌توانی همیشه قرآن بخوان. بعد می‌فرماید: خدا می‌داند گاهی خیلی کار و مشغله داری، اما در همین کارها تا می‌توانی قرآن بخوان. خدا می‌داند گاهی مریضی، اما تا می‌توانی قرآن بخوان. خدا می‌داند گاهی در خط مقدم جبهه هستی، اما قارءوا ما تيسَّرَ مِنْهُ؛ تا می‌توانی قرآن بخوان.

من از همه و مخصوصاً جوان‌ها تقاضا دارم که خیلی قرآن بخوانید. همیشه برای رفع گرفتاری، بالاترین چیزها قرآن است. بارها و بارها گرفتارها از من سؤال می‌کنند که گرفتاریم، چه کنیم؟ من جواب می‌دهم که قرآن بخوانید، از هر کجا که می‌خواهید. مرحوم کلینی در کافی نقل می‌کند که امام صادق؛ سلام‌الله‌علیه؛ از هر کجای قرآن می‌خواهی بگیر برای هر گرفتاری. لذا به دنبال جادوگری و سحر بازی و بازی‌های خرافی و غیره نباشید، بلکه قارءوا ما تيسَّرَ مِنْهُ؛

اما در ماه مبارک رمضان خیلی باید انس با قرآن باشد. من خیلی‌ها را سراغ دارم که در حالی که کار دارند و درس و بحث دارند، اما در سه روز یک ختم قرآن می‌کنند. کسانی که قرآن را روان باشند، به یک ربع می‌توانند یک جزء قرآن بخوانند. خیلی‌ها پیدا می‌شوند که در ماه مبارک رمضان هر سه روز یک ختم قرآن می‌کنند. حال شما هرچه می‌توانید و هرچه در وسعتان هست. مواظب باشید اگر ناگهان ماه مبارک رمضان برود و این نعمت بزرگ از شما گرفته شده باشد و قرآن نخوانده باشید، در روز قیامت خیلی پشیمان هستید. یکی از این پشیمانی‌ها که برای بنده‌هاست، اینست که ای کاش من به جای یک ختم قرآن، دو ختم قرآن خوانده بودم. ای کاش روزی که دو سوره خواندم، سه سوره خوانده بودم. لذا از همه شما تقاضا دارم به آیه؛ ای که خواندم فوق‌العاده اهمیت دهید: قارءوا ما تيسَّرَ مِنْهُ؛ و تا می‌توانید قرآن بخوانید.

مطلب سوم که مهم‌تر از مطلب اول و دوم است، اینست که باید در ماه مبارک رمضان چه روز و چه شب، گناه در زندگی شما نباشد. این از همه چیز مهم‌تر است. پیغمبر اکرم؛ صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم؛ مثل فردایی که بعد از آن ماه مبارک رمضان بوده، در نماز جمعه در فضیلت ماه مبارک رمضان خیلی بالا صحبت کردند. در وسط منبر کسی بلند شد و گفت یا رسول الله! ما أفضل الأعمال؛ فی هذا الشهر؛ بهترین عمل‌ها در این ماه مبارک رمضان چیست؟ پیغمبر فرمودند: أفضل الأعمال؛ فی هذا الشهر الوریع عن محارم الله عز و جل؛ [۱۲]

انسان گناه نکند. گناه چشم، گناه گوش، گناه زبان و غیره.

ما خیلی روایت داریم که غیبت روزه را باطل می‌کند و دروغ روزه را باطل می‌کند. اینکه روزه را باطل می‌کند معنایش این نیست که باید قضا بگیرد یا کفاره دهد، بلکه معنایش اینست که گناه نورانیت روزه را می‌گیرد و یک روزه رساله‌ای می‌شود. یعنی آنچه در رساله گفته شده، پرهیز کرده‌اید. روزه نور دارد و نور می‌دهد، لذا در روایات داریم که غیبت کردن روزه را باطل می‌کند، یعنی روح روزه را می‌گیرد. غیبت و تهمت و شایعه و حرف‌های مالا یعنی و دروغ و مسخره کردن و ناسازگاری زن باشوهر و شوهر بازن و ناسازگاری زن و شوهر با بچه‌ها. ما خیلی باید مواظب باشیم، باید همین‌طور که شکم ما

روزه است، از آنچه فقها در رساله‌ها نوشته‌اند، باید چشم و گوش و زبان ما هم روزه باشد. خدا پاداش هم می‌دهد و پاداشش اینست که کم‌کم می‌رسد به آنجا که دلش هم روزه است. می‌رسد به آنجا که:

یار نزدیک‌تر از من به من است

وین عجب بین که من از وی دورم

چه کنم با که توان گفت که دوست

در کنار من و من مهجورم

لذا از همه تقاضا دارم همین‌طور که شکمتان روزه است و طبق فتاوی مرجع تقلیدتان روزه می‌گیرید. اما از نظر اخلاق هم علمای علم اخلاق می‌گویند تفاوتی نمی‌کند، همان علمای علم اخلاق هستند که رساله نوشته‌اند و می‌گویند علاوه بر این، چشم و گوش و زبان شما هم باید روزه باشند. آنگاه نتیجه می‌بینید و در آخر کار مستجاب الدعوه می‌شوید و همه گرفتاری‌ها رفع می‌شود؛ اگر انسان به راستی یک ماه روزه بگیرد؛ علاوه بر روزه شکمی، روزه چشم و گوش و زبانی هم بگیرد.

شخصی آمد خدمت پیغمبر اکرم ﷺ؛ و گفت: یا رسول الله! نصیحتی به من بکن. پیغمبر ﷺ؛ و الله؛ و علیه؛ و آله؛ و سلم؛ فرمودند: مواظب زبانت باش؛ دو مرتبه گفت به من نصیحتی بفرمایید. پیامبر فرمودند: مواظب زبانت باش؛ بار سوم گفت: به من نصیحتی بفرمایید، حضرت باز هم فرمودند: مواظب زبانت باش؛ [۱۳] آنچه انسان را به جهنم می‌برد، مواظبت نکردن از زبان است. غیبت‌ها و تهمت‌ها و شایعه‌ها و پراکنی‌ها و لغو گفتن‌ها. برعکس اگر انسان مواظب زبانش باشد، زبان است که قرآن می‌خواند و زبان است که خیرخواه دیگران می‌شود و زبان است که خدمت‌ها و گذار خلق خدا می‌شود و این زبان است که اهل بیت؛ و سلام؛ و الله؛ و علیه؛ و سلم؛ را راضی می‌کند و این زبان است که خدا را راضی می‌کند و خوشا به حال کسی که در ماه مبارک رمضان خدا از او راضی باشد، آنگاه هم دنیا را دارد و هم آخرت را.

[۱]. القدر، ۱؛ ما [قرآن را] در شب قدر نازل کردیم.؛

[۲]. القدر، ۲؛ و از شب قدر، چه آگاهی کرد.

[۳]. معانی الاخبار، ص ۴۰۹؛ من لا یحضره الفقیه، ج ۲، ص ۷۶.

[۴]. من لا یحضره الفقیه، ج ۲، ص ۷۵.

[۵]. العنکبوت، ۶۵؛ و هنگامی که بر کشتی سوار می‌شوند، خدا را پاکدلانه می‌خوانند.

[۶]. بحار الانوار، ج ۹۵، ص ۲۲۶.

[۷]. کلمات مکنونه، ص ۳؛ علم الیقین، ج ۱، ص ۷۰؛ شرح اصول کافی (ملاصدرا)، ج ۳، ص ۴۳۲.

[۸]. الانفال، ۲۴؛ خدا میان آدمی و دلش حایل می‌گردد.

[۹]. ق، ۱۶؛ و ما از شاه‌رگ [او] به او نزدیک‌تریم.

[۱۰]. ر.ک: نهج‌البلاغه، خطبه ۱۷۹.

[۱۱]. المزمّل، ۲۰؛ [اینک] هر چه از قرآن میسر می‌شود بخوانید. [خدا] می‌داند که به زودی

در میان‌تان بیمارانی خواهند بود، و [عده‌ای؛ می‌کنند] دیگر در زمین سفر می‌کنند [و] در پی روزی خدا هستند، و [گروهی؛] دیگر در راه خدا پیکار می‌نمایند. پس هر چه از [قرآن؛] میسر شد تلاوت کنید.

[۱۲]. الأمالی (للصدوق)، ص ۹۵.

[۱۳]. الکافی، ج ۲، ص ۱۱۵.